

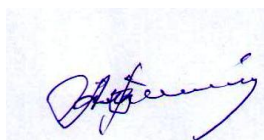
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра педагогіки та спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

проф. Рацул А. Б.

«15» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СПЕЦІАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016.02 Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка)

Освітня програма: Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)

Форма навчання: Денна

2026–2027 навчальний рік

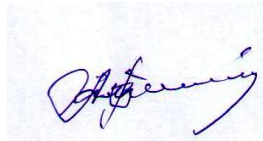
Робоча програма навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень в спеціальній освіті» розроблена на основі основі освітньо-професійної програми Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)

Розробник:

професор Рацул А. Б.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри педагогіки та спеціальної освіти. Протокол від «15» серпня 2024 року №1.

Завідувач кафедри

Рацул А. Б.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень в спеціальній освіті» для студентів спеціальності: 016.02 Спеціальна освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. ЦДУ імені Володимира Винниченка, 2024. 17 с.

© Рацул А. Б., 2024 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка, 2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання - реферат	Спеціальність: 016.02 Спеціальна освіта	Рік підготовки	
		3-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		5-й	
	Освітня програма: Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: I (бакалаврський) освітній	-	-
		Самостійна робота	
		58 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
Залік			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є опанування студентами системи знань з науково-педагогічного дослідження, поглиблення уявлень про його методологічні основи; формування у них знання щодо видів, принципів організації та методів здійснення науково-педагогічного дослідження в спеціальній освіті; розвиток інтересу до науково-педагогічних проблем у сфері освіти та спеціальної освіти, формування умінь аналізувати, інтерпретувати науково-педагогічні явища, причинно-наслідкові зв'язки між ними на основі узагальнення і систематизації знань з освітніх наук; розвиток уміння здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло доносити власні міркування; удосконалення дослідницьких умінь, які дозволять досягти високого рівня самоорганізації професійної діяльності.

Завдання:

- актуалізувати систему знань студентів про науково-педагогічне дослідження, його різновиди, структуру та методи;
- поглибити знання студентів про методологічні основи педагогічного дослідження;
- удосконалити вміння й навички студентів з організації науково-педагогічного дослідження;
- збагатити знання студентів про можливі шляхи вдосконалення дослідницьких умінь.

Предмет навчальної дисципліни: теоретичні засади, організації наукового пізнання, наукові підходи до вирішення задач дослідницького характеру в спеціальній освіті.

Студенти повинні знати:

основні поняття, засади та принципи наукового дослідження;
види наукових досліджень та особливості їх проведення;
методологію, методи, логіку та прийоми наукового дослідження;
сутність теоретичних та емпіричних методів наукових досліджень,
можливості їх застосування;
методичні та організаційні особливості проведення наукових досліджень;
організацію науково-дослідної роботи студентів;
вимоги щодо оформлення результатів наукових досліджень;
форми апробації та відображення результатів наукових досліджень.
Уміти: формулювати та актуалізувати наукові проблеми, обґрунтовувати шляхи та способи їх вирішення;
визначати задачі, обґрунтовувати методи їх розв'язання;
формулювати робочі гіпотези та визначати методи їх перевірки;
організувати збір необхідної для дослідження інформації;
проводити аналіз науково-методичної літератури та узагальнювати результати;
самостійно проводити обробку результатів дослідження;
обґрунтовувати результати досліджень та визначати області їх впровадження;
оцінювати ефективність наукових досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні	Спеціальні
<p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>	<p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико - консультативної діяльності.</p> <p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності</p> <p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально- типологічних відмінностей.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. Методологічні основи науково- педагогічних досліджень.

Тема 1. *Методологічне забезпечення науково-педагогічного дослідження.*

Сутність і завдання наукової діяльності. Наукова діяльність як інтелектуальна і творча діяльність, що спрямована на отримання і використання нових знань.

Науково-дослідна робота студентів, її значення для становлення професіоналізму фахівця в галузі спеціальної освіти. Система науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти. Принципи організації науково-дослідної роботи студентів.

Методологія – наука про наукове пізнання. Наукове пізнання як об'єкт дослідження. Методологічні умови успішного наукового пізнання.

Основні методологічні підходи в дослідженні педагогічних проблем: системний, синергетичний, особистісний, діяльнісний, антропологічний, цивілізаційний, культурологічний, етнопедагогічний, компетентнісний, інші.

Тема 2. *Специфіка наукової діяльності в галузі освіти.*

Науково-педагогічне дослідження, його компоненти. Особливості науково-педагогічного дослідження у спеціальній освіті.

Види науково-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні, фундаментальні, прикладні, кількісні та якісні дослідження. Співвідношення фундаментального і прикладного в науково-педагогічних дослідженнях.

Структура прикладного педагогічного дослідження. Вимоги до результатів науково-педагогічних досліджень. Показники цінності наукового дослідження в педагогіці.

Тема 3. *Методи науково-педагогічного дослідження.*

Поняття про метод. Метод науково-педагогічного дослідження. Класифікації методів науково-педагогічного дослідження.

Емпіричні методи педагогічного дослідження: спостереження, анкетування, бесіда, проєктивні методи, експеримент, аналіз змісту педагогічних документів, вивчення педагогічного досвіду.

Теоретичні методи педагогічного дослідження: аналіз і синтез, індукція і дедукція, методи моделювання. Їх сутність, специфіка застосування в педагогічному дослідженні.

Порівняльно-історичні методи педагогічного дослідження: генетичний метод, порівняльний, порівняльно-історичний, історичний методи. Діагностичні методи.

Комплексне застосування методів в науковому педагогічному дослідженні.

Розділ II. Логіка науково-педагогічних досліджень.

Тема 4. Загальна логіка і структура науково-педагогічного дослідження.

Етапи виконання науково-дослідної роботи. Послідовність виконання, характеристика кожного етапу. Вибір і обґрунтування теми дослідження. Визначення об'єкта та предмета дослідження. Формулювання мети і завдань дослідження. Аналіз досліджуваної проблеми (літературний огляд). Розробка гіпотез дослідження. Підбір групи досліджуваних. Вибір методів (методики) проведення дослідження. Проведення дослідження. Обробка результатів дослідження. Узагальнення результатів дослідження. Формулювання висновків і практичних рекомендацій. Методологічна рефлексія в науковій роботі. Будова основної частини дослідження. Типовий зміст наукових робіт різних рівнів.

Тема 5. Види навчально-дослідної роботи студентів.

Особливості науково-дослідницької роботи студентської молоді. Наукові дослідження студентів під керівництвом викладачів. Реферат як найпростіший вид навчально-дослідницької роботи студента. Вимоги до написання реферату. Курсова робота, вимоги до її написання. Тези доповіді та наукова стаття. Персональний освітній простір студента. Самостійні дослідження студентів в інформаційному просторі.

Тема 6. Представлення результатів науково-педагогічного дослідження.

Презентація, популяризація й апробація результатів науково-педагогічних досліджень. Види та техніка презентації результатів індивідуальної та групової роботи. Вимоги до апробації результатів науково-педагогічних досліджень. Популяризація наукових знань – її доцільність, соціальний контекст.

Тема 7. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.

Академічна доброчесність – інструмент забезпечення якості вищої освіти. Забезпечення академічної доброчесності у наукових дослідженнях. Особливості дотримання принципів академічної доброчесності: зарубіжний досвід (на прикладі Польщі). Модель академічної доброчесності в Швейцарії: цінність досвіду для України.

Тема 8. Інформаційний простір для педагогічних досліджень.

Історіографія та джерельна база наукового дослідження. Інтернет-джерела. Досвід роботи педагогів як педагогічна інформація. Мемуари, спогади, епістолярна спадщина, наукові публікації як джерела педагогічного досвіду. Матеріали науково-педагогічних (етнографічних) експедицій. Статистична

інформація та якісні характеристики збору даних державними службами, громадськими організаціями, соціологами й психологами.

Методика вивчення джерел. Способи короткої фіксації інформації: анотування, тезування, реферування, конспектування, логічне структурування тощо. Їх опрацювання в процесі дослідження. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		Л	С			с.р.
Розділ I. Методологічні основи науково-педагогічних досліджень.						
Тема 1. <i>Методологічне забезпечення науково-педагогічного дослідження</i>	12	2	2			8
Тема 2. <i>Специфіка наукової діяльності в галузі освіти</i>	12	2	2			8
Тема 3. <i>Методи науково-педагогічного дослідження</i>	12	2	2			8
Разом за розділом I:	36	6	6			24
Розділ II. Логіка науково-педагогічних досліджень.						
Тема 4. <i>Загальна логіка і структура науково-педагогічного дослідження</i>	12	2	2			8
Тема 5. <i>Види навчально-дослідної роботи студентів.</i>	12	2	2			8
Тема 6. <i>Представлення результатів науково-педагогічного дослідження.</i>	12	2	2			8
Тема 7. <i>Академічна доброчесність у наукових дослідженнях</i>	12	2	2			8
Тема 8. <i>Інформаційний простір для педагогічних досліджень</i>	6	2	2			2
Разом за II розділом:	54	10	10			34
Усього годин:	90	16	16			58

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Методологічне забезпечення науково-педагогічного дослідження	2
2	Тема 2. Специфіка наукової діяльності в галузі освіти	2
3	Тема 3. Методи науково-педагогічного дослідження	2
4	Тема 4. Загальна логіка і структура науково-педагогічного	2

	дослідження	
5	Тема 5. Види навчально-дослідної роботи студентів	2
6	Тема 6. Представлення результатів науково-педагогічного дослідження.	2
7	Тема 7. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	2
8	Тема 8. Інформаційний простір для педагогічних досліджень.	2
	Разом	16

4.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Методологічне забезпечення науково-педагогічного дослідження	2
2	Тема 2. Специфіка наукової діяльності в галузі освіти	2
3	Тема 3. Методи науково-педагогічного дослідження	2
4	Тема 4. Загальна логіка і структура науково-педагогічного дослідження	2
5	Тема 5. Види навчально-дослідної роботи студентів	2
6	Тема 6. Представлення результатів науково-педагогічного дослідження.	2
7	Тема 7. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	2
8	Тема 8. Інформаційний простір для педагогічних досліджень.	2
	Разом	16

4.4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Методологічне забезпечення науково-педагогічного дослідження	8
2	Тема 2. Специфіка наукової діяльності в галузі освіти	8
3	Тема 3. Методи науково-педагогічного дослідження	8
4	Тема 4. Загальна логіка і структура науково-педагогічного дослідження	8
5	Тема 5. Види навчально-дослідної роботи студентів	8
6	Тема 6. Представлення результатів науково-педагогічного дослідження.	8
7	Тема 7. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	8
8	Тема 8. Інформаційний простір для педагогічних досліджень.	2

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Підготувати реферат з проблеми дослідження (обсяг – 11–12 стор. друкованого тексту; наявні такі структурні частини: вступ /з позначенням актуальності проблеми, визначенням мети та основних завдань роботи/, основна частина /3–4 параграфи/, висновки /з узагальненням питання вивченості проблеми/, список літератури /10–12 джерел, оформлених за сучасними вимогами/)

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень в спеціальній освіті» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (демонстрування);
- практичні методи (практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- залік;
- реферат;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації магістрантів до освітньої діяльності.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, здатності осмислити зміст теми. Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома напрямками: I – контроль навчально-творчої діяльності, систематичності та активності роботи на семінарських заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань семінарського заняття тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Завданням заліку є перевірка розуміння програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу залік оцінює рівень засвоєння компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах,

вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

Кожен викладач може ще окремо прописати, скільки балів він передбачає зі своєї дисципліни в разі отримання здобувачем диплома, сертифіката, свідоцтва та под. як результати неформального та /або інформального навчання.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Науково-дослідна робота студентів, її значення для становлення професіоналізму фахівця в галузі спеціальної освіти.
2. Система науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти.
3. Принципи організації науково-дослідної роботи студентів.
4. Методологія – наука про наукове пізнання. Наукове пізнання як об'єкт дослідження. Наукове обґрунтування практики й методологічні умови його розроблення.
5. Основні методологічні підходи в дослідженні педагогічних проблем.
6. Вимоги і реалізація системного підходу в дослідженні.
7. Вимоги і реалізація синергетичного підходу в дослідженні.
8. Вимоги і реалізація особистісного підходу в дослідженні.
9. Вимоги і реалізація діяльнісного підходу в дослідженні.
10. Вимоги і реалізація антропологічного підходу в дослідженні.
11. Вимоги і реалізація цивілізаційного підходу в дослідженні.
12. Вимоги і реалізація культурологічного підходу в дослідженні.
13. Вимоги і реалізація етнопедагогічного підходу в дослідженні.
14. Вимоги і реалізація компетентнісного підходу в дослідженні.
15. Науково-педагогічне дослідження, його компоненти. Рівні наукових досліджень у педагогіці. Співвідношення фундаментального і прикладного в науково-педагогічних дослідженнях.
16. Структура прикладного науково-педагогічного дослідження. Показники цінності наукового дослідження в педагогіці.
17. Види студентських наукових робіт. Форми студентської звітності про наукову роботу.
18. Джерела інформації в науково-дослідній роботі. Їх суть, різновиди.
19. Методика вивчення джерел. Способи короткої фіксації інформації: анотування, тезування, реферування, конспектування, логічне структурування тощо. Їх опрацювання в процесі дослідження.
20. Поняття про метод. Метод науково-педагогічного дослідження. Класифікації методів науково-педагогічного дослідження.
21. Емпіричні методи науково-педагогічного дослідження: спостереження, анкетування, бесіда, проєктивні методи, експеримент, аналіз змісту педагогічних документів, вивчення передового педагогічного досвіду.
22. Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження: аналіз і синтез, індукція і дедукція, методи моделювання, методи формалізації. Їх сутність, специфіка застосування в педагогічному дослідженні.

23. Порівняльно-історичні методи науково-педагогічного дослідження: генетичний метод, порівняльний, порівняльно-історичний, історичний методи. Комплексне застосування методів в науковому педагогічному дослідженні.
24. Діагностичні методи. Діагностичні методики вивчення педагогічних явищ.
25. Обґрунтування актуальності теми дослідження. Мета і завдання педагогічного дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Гіпотеза дослідження.
26. Форми наукових повідомлень. Структура наукової статті.
27. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.

4.9. Критерії оцінювання передбачають, що всі здобувачі вищої освіти дотримуватимуться академічної доброчесності:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої, проєктної) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Усне опитування:

Бал	Відповідність
1-2	Студент частково розкриває сутність поставленого запитання, його знання мають фрагментарний характер; студент плутається у визначеннях та встановленні логічно-структурованих зв'язків вирішення проблемного питання. Порушена логічна структура відповіді, обґрунтування частково відповідає заявленій проблематиці, студент припускається помилок у трактуванні сутності понять, відсутні самостійні умовиводи. Супровідні запитання за темою залишаються без відповіді, або частково аргументуються.
3-4	Студент володіє матеріалом, намагається обґрунтувати свою відповідь, володіє теоретичними знаннями з означеної проблеми, припускається незначних помилок у трактуванні деталізації сутності окремих питань, матеріал узагальнює, має власну позицію щодо вирішення окремих питань, припускається помилок у стилістичному оформленні відповіді на запитання.
5	Студент вільно володіє матеріалом, обґрунтовує свою відповідь, деталізує поняття, використовуючи практичний аспект реалізації, узагальнює матеріал, логічно та структуровано доводить слушність своєї думки; стилістично правильно будує свою відповідь на запитання, робить авторські умовиводи, присутня самостійність суджень, прослідковуються стійкі знання

	теоретичного матеріалу та практичність його реалізації.
--	---

Письмове опитування:

Бал	Відповідність
1-2	Студент припускається помилки у трактуванні окремих понять, при укладанні відповіді на поставлене завдання не дотримується інструкцій викладача, відповідь не структурована, порушена логіка викладу матеріалу, відсутність узагальнення та авторської позиції, студент при підготовці завдання використовує лише лекційний матеріал, без використання інших наукових джерел; припускається помилок в оформленні наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури); допущено помилки в правильності оформлення покликань на використані літературні джерела.
3-4	Студент припустився незначних помилок у структуризації відповіді, студент демонструє знання з теми, для обґрунтування відповіді використовує різні наукові джерела, частково прослідковується практичний аспект реалізації проблеми; наявна авторська позиція, робота з узагальнення матеріалу, виконання письмової роботи відповідно до інструкцій викладача; наявна правильність оформлення покликань на використані літературні джерела; наявні поодинокі помилки в оформленні наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури).
5	Студент надав структуровану письмову відповідь на всі поставлені завдання, відповідно до інструкцій викладача, відзначається повнота й глибина знань з теми, практична реалізація проблеми, авторська позиція, наявна самостійність оцінок і суджень, уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою завдання. Студент, для відповіді на проблемне запитання, використовував різні наукові джерела (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, автореферати тощо); наявна правильність оформлення покликань на використані літературні джерела; правильність оформлення наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури).

Реферат:

Бал	Відповідність
1-3	<ul style="list-style-type: none"> • необґрунтована новизна та актуальність у постановці проблеми; • відсутня систематизація та структуризація джерел дослідження; • відсутність авторських умовиводів, відсутня самостійність суджень; • матеріал хаотично укладений, порушена структура цілісності дослідження; • неузгодженість структурних компонентів наукового апарату; • невідповідно оформлені покликання на використані літературні та наукові джерела; • наявність орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, відсутність термінології; • порушенні вимоги до обсягу реферативної роботи.
4-6	<ul style="list-style-type: none"> • актуальність теми обґрунтовано частково; • порушено систематизованість та структурованість матеріалу; • частково прослідковується авторська позиція, самостійність оцінок і

	<p>суджень;</p> <ul style="list-style-type: none"> • присутня стильова єдність тексту; • узгодженість наукового апарату із завданнями дослідження; • не повно розкрита тематика дослідження, відсутній практичний аспект реалізації; • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо). • допущено помилки в правильності оформлення покликань на використані літературні джерела; • допущено поодинокі помилки (у т.ч. орфографічні, пунктуаційні), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу реферативної роботи.
7-8	<ul style="list-style-type: none"> • актуальність теми обґрунтовано; • матеріал систематизований та структурований; • частково прослідковується авторська позиція, самостійність оцінок і суджень; • стильова єдність тексту; • узгодженість наукового апарату із завданнями дослідження; • повнота й глибина знань з теми; • уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою питання. • допущено поодинокі помилки в правильності оформлення посилань на використані літературні джерела; • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо). • допущено поодинокі помилки (у т.ч. орфографічні, пунктуаційні), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу реферативної роботи.
9	<ul style="list-style-type: none"> • новизна й самостійність у постановці проблеми; • уміння працювати з дослідженнями, дотичними до теми реферату, аналітичною літературою, уміння систематизувати й структурувати матеріал; • наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; • стильова єдність тексту; • узгодженість наукового апарату дослідження; • відповідність наукового апарату завданням дослідження; • повнота й глибина знань з теми; • уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою питання. • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо).

	<ul style="list-style-type: none"> • правильність оформлення посилань на використані літературні джерела; • оцінка грамотності й культури викладу наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу реферативної роботи.
10	<ul style="list-style-type: none"> • новизна й самостійність у постановці проблеми, формулювання нового аспекту відомої проблеми у встановленні нових зв'язків (міжпредметних, внутрішньопредметних, інтеграційних); • уміння працювати з дослідженнями, дотичними до теми реферату, аналітичною літературою, уміння систематизувати й структурувати матеріал; • наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; • стильова єдність тексту. • відповідність наукового апарату завданням дослідження; • повнота й глибина знань з теми, практична реалізація проблеми; • обґрунтованість способів і методів роботи з матеріалом; • уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою питання. • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо). • правильність оформлення посилань на використані літературні джерела; • оцінка грамотності й культури викладу наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу реферативної роботи.

Доповідь:

Бал	Відповідність
1-3	Студент фрагментарно розкриває заявлену тематику, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Доповідь базується лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплена прикладами. Порушена логічна структура презентованої доповіді; відсутня практична реалізація, обґрунтування частково відповідає заявленій проблематиці, студент припускається помилок у трактуванні спеціальних термінів, відсутність самостійних умовиводів, відсутній творчий підхід до презентації доповіді.
4-6	Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент обґрунтовує актуальність проблематики, проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленої проблеми, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми, частково прослідковується узагальненість

	матеріалу та разом з тим присутня хаотичність у його презентуванні.
7-8	Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці доповіді студент не обмежується тільки матеріалами лекції, надає узагальнений матеріал, прослідковуються самостійність в узагальненні матеріалів доповіді. Присутня логічна послідовність презентованого матеріалу, для підтвердження означеного, використовує приклади практичної реалізації.
9-10	Студент має глибокі знання з тематики доповіді. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до доповіді студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Доповідь логічно побудована, має практичний аспект реалізації, використовується спеціальна термінологія, присутні особиста позиція доповідача на розв'язування певної проблематики, творчий підхід у розв'язанні проблематики, висока ораторська майстерність у презентації доповіді.

Домашнє завдання:

Бал	Відповідність
1-2	Порушено інструкції викладача щодо виконання такого типу завдань, не дотримано дедлайн виконання, підготовлений матеріал частково відповідає заявленим для обговорення проблемних питань, студент припустився, при виконанні завдання, граматичних, стилістичних, пунктуаційних, орфографічних помилок, порушена стилістична культура укладання матеріалів, для виконання завдання студент використав лише лекційний матеріал, не використовуючи при цьому інші наукові джерела.
3-4	Всі заявлені завдання виконано відповідно до інструкцій викладача, не порушено дедлайн виконання, матеріал повідомлення логічно структуровано, простежуються поодинокі помилки (граматичні, стилістичні, пунктуаційні, орфографічні), для розв'язання поставлених завдань студент використовував інші наукові джерела.
5	Всі заявлені завдання виконано відповідно до інструкцій викладача, не порушено дедлайн виконання, студент креативно та творчо підійшов до виконання домашнього завдання; висока оцінка грамотності й культури викладу наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією, обґрунтоване використання інших наукових джерел.

Повідомлення за темою:

Бал	Відповідність
1-2	Студент фрагментарно розкриває заявлену тематику, порушена структурованість та логічність повідомлення. Повідомлення базується лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплена прикладами. Обґрунтування актуальності частково відповідає заявленій проблематиці, студент припускається помилок у трактуванні термінів, відсутність самостійних умовиводів, відсутній творчий підхід до презентації повідомлення. Не може чітко сформулювати відповідь на додаткові

	запитання за темою повідомлення.
3	Студент володіє знаннями з проблематики повідомлення. Студент обґрунтовує актуальність проблематики, проте існують проблеми із застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленої проблеми, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми, частково прослідковується узагальненість матеріалу та разом з тим присутня хаотичність у презентуванні такого матеріалу. Частково дає відповідь на додаткові запитання за темою повідомлення.
4	Студент має міцні ґрунтовні знання. Повідомлення змістовне, структуроване, витримана логічна послідовність. При підготовці такого повідомлення студент не обмежується тільки матеріалами лекції, надає узагальнений матеріал, прослідковуються самостійність в узагальненні матеріалів доповіді. Присутня логічна послідовність презентованого матеріалу, для підтвердження означеного, використовує приклади практичної реалізації. Обґрунтовано надає відповіді на додаткові запитання за тематикою повідомлення.
5	Студент має глибокі знання з тематики повідомлення. Повідомлення, логічно структуроване, змістовне, обґрунтовна актуальність порушеної проблематики. При підготовці повідомлення студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції.. Повідомлення за темою лаконічне, має практичний аспект реалізації, використовується спеціальна термінологія, присутні особиста позиція доповідача на розв'язування певної проблематики, творчий підхід у розв'язанні проблематики, висока ораторська майстерність у презентації повідомлення.

Презентація за темою:

Бал	Відповідність
1-2	<ul style="list-style-type: none"> - презентаційний матеріал частково відповідає заявленій тематиці; - поданий матеріал не структуризовано (забагато тексту, складно для сприйняття, матеріал подано не послідовно); - відсутня логічна послідовність представлення матеріалу; - відсутні узагальнені висновки; - відсутність покликань на використані наукові матеріали; - відсутність графіків, малюнків, таблиць як структуризації та узагальнення презентованого матеріалу.
3	<ul style="list-style-type: none"> - презентований матеріал відповідає заявленій тематиці; - матеріал частково структуровано, порушена послідовність представлення матеріалів; - наявні узагальнені висновки; • бібліографія із зазначенням всіх використаних ресурсів; • зміна слайдів; • дизайн; • анімація: стандартна; • графіки, діаграми, малюнки;

4	<ul style="list-style-type: none"> • розкрито всі аспекти наведеної тематики презентації; • матеріал презентований у доступній формі; • слайди розміщені у логічній послідовності; • заключний слайд з узагальненими висновками; • бібліографія із зазначенням всіх використаних ресурсів; • зміна слайдів; • дизайн; • анімація: стандартна, або установка ефектів під час зміни слайдів; • графіки, діаграми, малюнки;
5	<ul style="list-style-type: none"> • розкрито всі аспекти наведеної тематики презентації; • матеріал презентований у доступній формі; • слайди розміщені у логічній послідовності; • заключний слайд з узагальненими висновками; • бібліографія із зазначенням всіх використаних ресурсів; • зміна слайдів; • дизайн; • анімація: стандартна, або установка ефектів під час зміни слайдів; • графіки, діаграми, малюнки; • елементи творчості, оригінальність і винахідливі приклади.

Обговорення-диспут:

Бал	Відповідність
1-2	Студент не активний в обговоренні, поодинокі доповнює фразами відповіді інших студентів, не виявляє особистої ініціативи взяти участь в обговоренні, при відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання, має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал практичного заняття.
3	Студент частково виявляє ініціативу взяти участь в обговоренні, під час відповіді використовує зачасти лекційний матеріал, має складнощі з узагальненням, плутається в практичному аспекті реалізації, має складнощі з формулюванням думки, якщо просять надати своє власне бачення розв'язання проблеми.
4	Студент активно бере участь при обговоренні поставленого питання, використовує приклади для кращого розуміння матеріалу, логічно доводить правильність судження, використовує для підсилення думки, практичний аспект реалізації проблеми, доповнює прикладами.
5	Студент активний в обговоренні проблемних питань, використовує узагальнений матеріал з акцентом на практичну складову, творчо підходить до вирішення проблеми, ставить проблемні запитання та одночасно креативно їх вирішує, вірність суджень доводить практичними прикладами реалізації.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання:

Бал	Відповідність
1-3	<ul style="list-style-type: none"> • необґрунтована новизна та актуальність у постановці проблеми;

	<ul style="list-style-type: none"> • відсутня систематизація та структуризація джерел дослідження; • відсутність авторських умовиводів, відсутня самостійність суджень; • матеріал хаотично укладений, порушена структура цілісності дослідження; • неузгодженість структурних компонентів наукового апарату; • невідповідно оформлені покликання на використані літературні та наукові джерела; • наявність орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, відсутність термінології; • порушенні вимоги до обсягу індивідуального навчально-дослідного дослідження.
4-5	<ul style="list-style-type: none"> • актуальність теми обґрунтовано частково; • порушено систематизованість та структурованість матеріалу; • частково прослідковується авторська позиція, самостійність оцінок і суджень; • присутня стильова єдність тексту; • узгодженість наукового апарату із завданнями дослідження; • не повно розкрита тематика дослідження, відсутній практичний аспект реалізації; • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо). • допущено помилки в правильності оформлення покликань на використані літературні джерела; • допущено поодинокі помилки (у т.ч. орфографічні, пунктуаційні), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу індивідуального навчально-дослідного дослідження.
6-7	<ul style="list-style-type: none"> • актуальність теми обґрунтовано; • матеріал систематизований та структурований; • частково прослідковується авторська позиція, самостійність оцінок і суджень; • стильова єдність тексту; • узгодженість наукового апарату із завданнями дослідження; • повнота й глибина знань з теми; • уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою питання. • допущено поодинокі помилки в правильності оформлення посилань на використані літературні джерела; • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо). • допущено поодинокі помилки (у т.ч. орфографічні, пунктуаційні), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу реферативної роботи.

8-9	<ul style="list-style-type: none"> • новизна й самостійність у постановці проблеми; • уміння працювати з дослідженнями, дотичними до теми реферату, аналітичною літературою, уміння систематизувати й структурувати матеріал; • наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; • стильова єдність тексту; • узгодженість наукового апарату дослідження; • відповідність наукового апарату завданням дослідження; • повнота й глибина знань з теми; • уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою питання. • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо). • правильність оформлення посилань на використані літературні джерела; • оцінка грамотності й культури викладу наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу індивідуального навчально-дослідного дослідження.
10	<ul style="list-style-type: none"> • новизна й самостійність у постановці проблеми, формулювання нового аспекту відомої проблеми у встановленні нових зв'язків (міжпредметних, внутрішньопредметних, інтеграційних); • уміння працювати з дослідженнями, дотичними до теми реферату, аналітичною літературою, уміння систематизувати й структурувати матеріал; • наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; • стильова єдність тексту; • відповідність наукового апарату завданням дослідження; • повнота й глибина знань з теми, практична реалізація проблеми; • обґрунтованість способів і методів роботи з матеріалом; • уміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору за проблематикою питання; • оцінка використаних літературних джерел: розгляд найбільш відомих робіт з теми дослідження (у т.ч. публікації у періодичних виданнях, статті, дисертації та автореферати тощо); • правильність оформлення посилань на використані літературні джерела; • оцінка грамотності й культури викладу наданого матеріалу (у т.ч. орфографічної, пунктуаційної, стилістичної культури), володіння термінологією; • дотримання вимог до обсягу індивідуального навчально-дослідного дослідження.

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Модуль										ІНД 3	Сума
Зміст. модуль 1					Зміст. модуль 2						
T1	T2	T3	T4	С.р.	T5	T6	T 7	T8	С.р.		
5	5	5	10	20	5	5	5	10	20	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Базова:

1. Волкова Н. П. Загальна характеристика методів науково-педагогічного дослідження і його логіки. К.: Академвидав, 2007. 125 с.
2. Бруй О. Передмова. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації. Автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Українська бібліотечна асоціація. Київ: УБА, 2016. С. 4–8.
3. Варавай І.М. Проблема академічної доброчесності у сучасному суспільно-освітньому середовищі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи, Випуск. 66. 2019. С.22–26.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
5. Сучасні методологічні аспекти педагогіки вищої школи. *Педагогіка вищої школи* / за ред. З. Н. Курлянд. К.: Знання, 2007. С.16–23.
6. Марушкевич А. Формування академічної доброчесності в університетському середовищі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Педагогіка. К.: ВПЦ «Київський університет». № 1 (17). 2023. С. 41–46.
7. Методологія та організація наукових досліджень : навчально- методичний посібник / В. М. Михайлов та ін. Х.: ХДУХТ, 2014. 220 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
9. Чмиленко Ф.О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
10. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче : НУВГП, 2016. 151 с.
11. Окольнича Т. В. Теорія та методика науково-педагогічного дослідження: навч. пос. Кропивницький: ФОП Піскова М. А., 2020. 76 с.
12. Окольнича Т. В., Поліщук Г. В. Теорія і методика науково-педагогічного дослідження: навчальний посібник. Кропивницький, 2021. 75 с.
13. Галета Я. В., Окольнича Т. В., Філоненко О. В. Теорія і методика науково-педагогічного дослідження. Навчальний посібник. Дніпро : Середняк Т. К., 2024. 72 с.

Додаткова:

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. К.:АБУ, 2002. 480 с.
2. Бірта Г. О , Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
3. Габаковська Х. В. Дослідницький підхід як елемент методології у сучасній юриспруденції : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01. Івано- Франківськ, 2018. 207 с.
4. Грищенко І.М., Григоренко О. М., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2011. 185 с.
5. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації / За ред. В. В. Пасічника. К.: «Ліра-К», 2010. 282

5.2. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій (електронний варіант).
2. Підручники, зазначені у списку літератури.
3. Нормативні документи.
4. Інформаційні ресурси
5. Інформаційні матеріали щодо підготовки до семінарських занять.
6. Вимоги до написання, оформлення та оцінки індивідуальних творчих завдань.
7. Перелік тем та питань, що винесені для самостійного опрацювання студентами.
8. Перелік питань для самоконтролю.

5.3. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/education/average>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/education/average>.
3. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.com>
5. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://znannya.info>
6. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf?fclid=IwARlwgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAxQAWMTnMoGjlep bBQUXX47kRw_Z8Qc
7. Освіта України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua> Освіта UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua>
8. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі». [Електронний ресурс]. Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra. Режим доступу: https://courses.edera.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about
9. Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://shr.name/cTv6O>
10. Освітній портал "Освіта.UA". <http://osvita.ua>
11. Освітнянська мережа України. www.ednu.kiev.ua
12. Освітній портал «Naurok.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://naurok.com.ua>,
13. Освітній портал «Vseosvita.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua>)
14. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
16. Е-бібліотека – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»: www.ussf.kiev.ua
17. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний

ресурс]. Режим доступу: [http://mon.gov.ua /activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/](http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/)

18. Електронний браузер та тренажер МКФ. Режим доступу до ресурсу: <https://stage.icfinedu.org/browser>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).